

SIFIR ATIK

SIFIR ATIK PROJESİ - 2018

İçerik

- Genel Bilgiler
- Sıfır Atık Uygulamaları
- Bakanlığımızdaki Uygulamadan Örnekler
- İl Müdürlüğümüzdeki Mevcut Çalışmalar
- Kurumlar Tarafından Yapılacak Çalışmalar

- Atıkların kontrol altına alınması ve gelecek nesillere temiz ve gelişmiş bir Türkiye bırakılması hedefiyle, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız tarafından yürütülen projenin, öncelikli olarak kamu binalarında uygulanması hedeflenmektedir.
- Bu kapsamda Cumhurbaşkanlığı Külliyesi ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız binalarında uygulanmaya başlanan proje çerçevesinde, sıfır atık kültürünün kurumlarda yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.
- Cumhurbaşkanlığı ofislerinde ve yemekhanesinde etkin şekilde uygulanan projenin tüm kamu kurumlarına yayılması hedeflenmektedir.

- Bakanlığımızca hazırlanan Sıfır Atık Projesinin açılış toplantısı Cumhurbaşkanımızın eşi Sayın Emine ERDOĞAN Hanımefendi'nin önderliğinde Çevre ve Şehircilik Bakanımız Sayın Mehmet ÖZHASEKİ tarafından 26/09/2017 tarihinde gerçekleştirilmiş olup, proje Cumhurbaşkanlığı Külliyesi ve Bakanlığımızda uygulanmaya başlanmış ve projenin Bakanlığımız tarafından 2018-2022 yılları arasında aşamalı olarak uygulamaya geçirilmesi hedeflenmiştir.

- Kamu Spotları

Proje ile ilgili olarak İlimizde Valimiz Sayın Özdemir ÇAKACAK'ın himayesinde çalışmalar başlatılmıştır. Ayrıca, Bakanlığımızca 2018-2019 yıllarında söz konusu projenin uygulamasının yapılacağı pilot iller olarak **İlimiz**, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Antalya, Bursa ve Muğla illeri bildirilmiştir.

DUYURULAR

ETKİNLİKLER

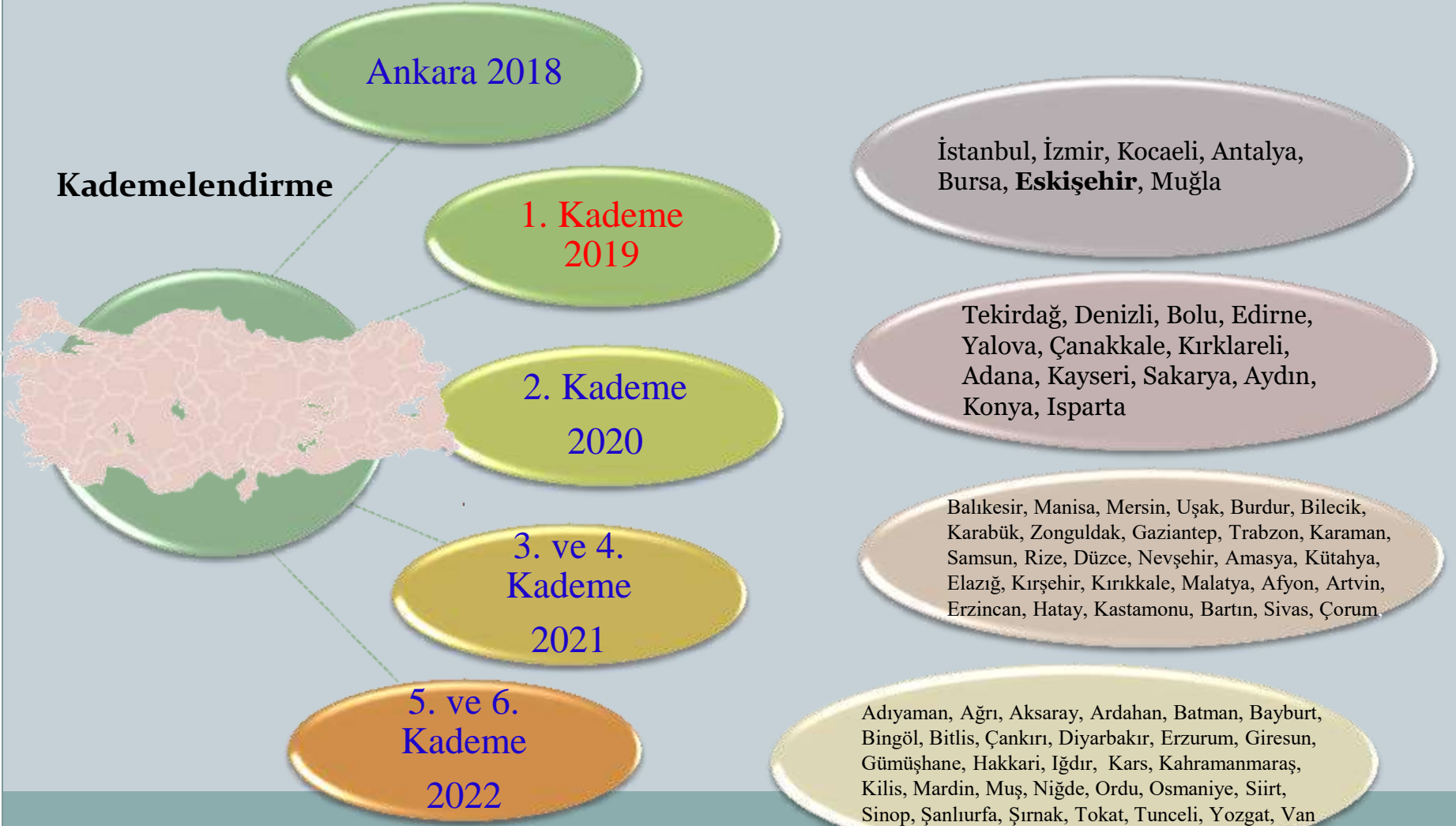
PROJELERİMİZ

BAĞLANTILAR

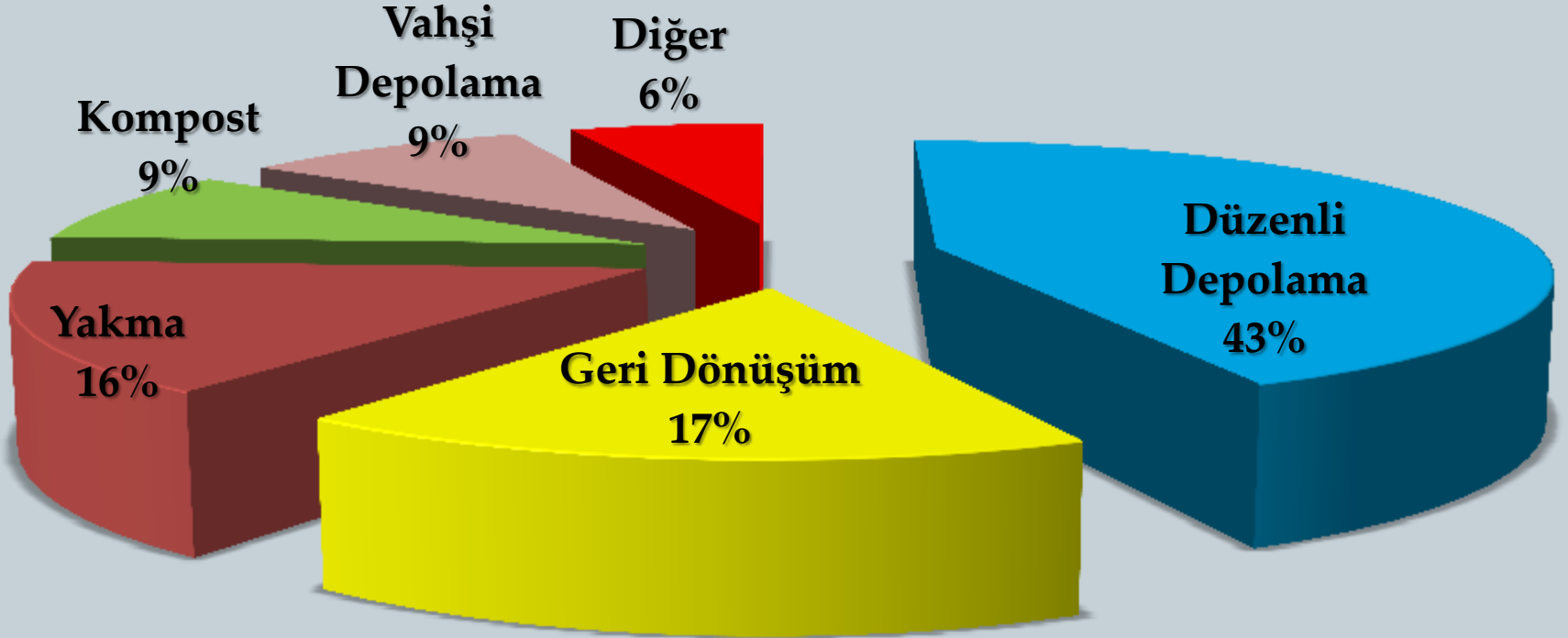
07.02.2018 tarihinde, projenin İlimizdeki tanıtım toplantısı gerçekleştirildi.

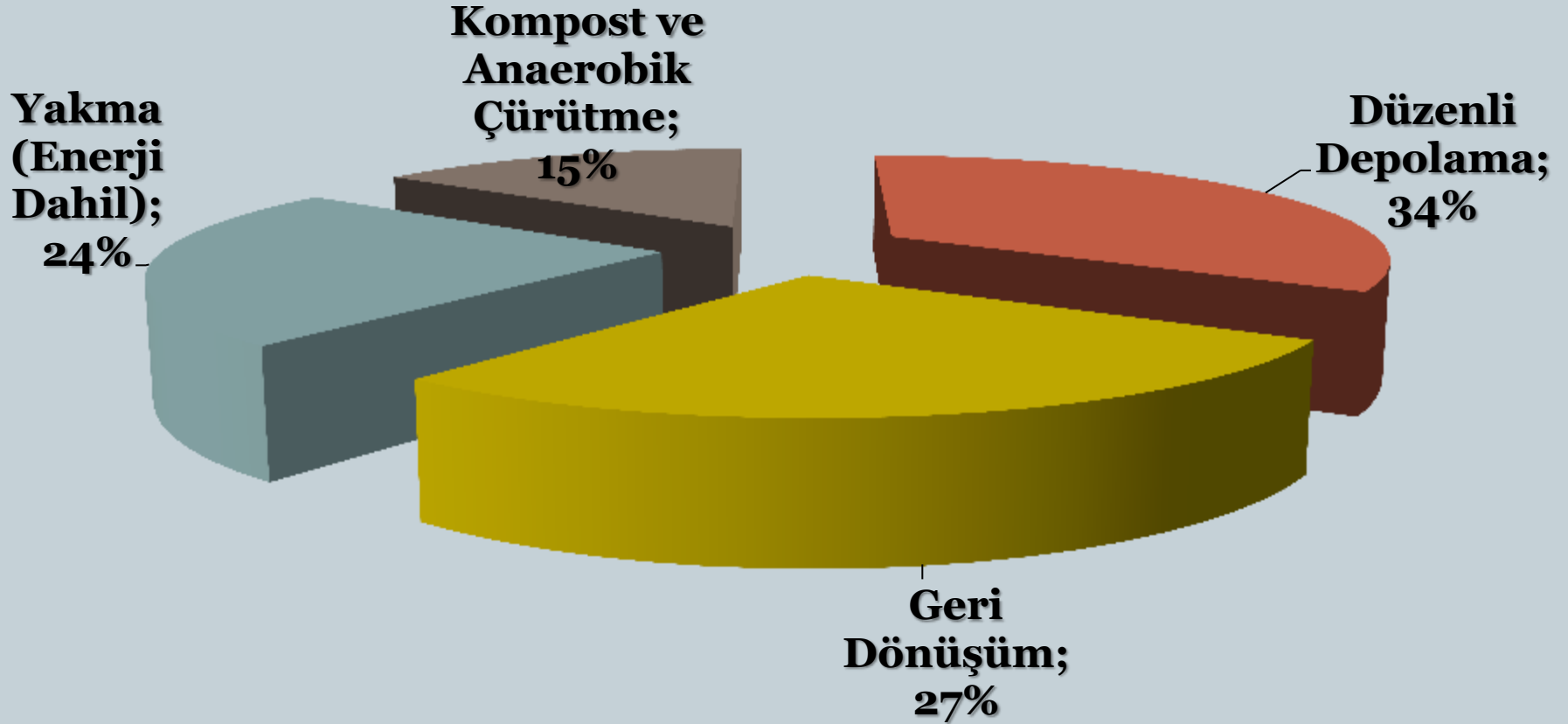
Kademelendirme

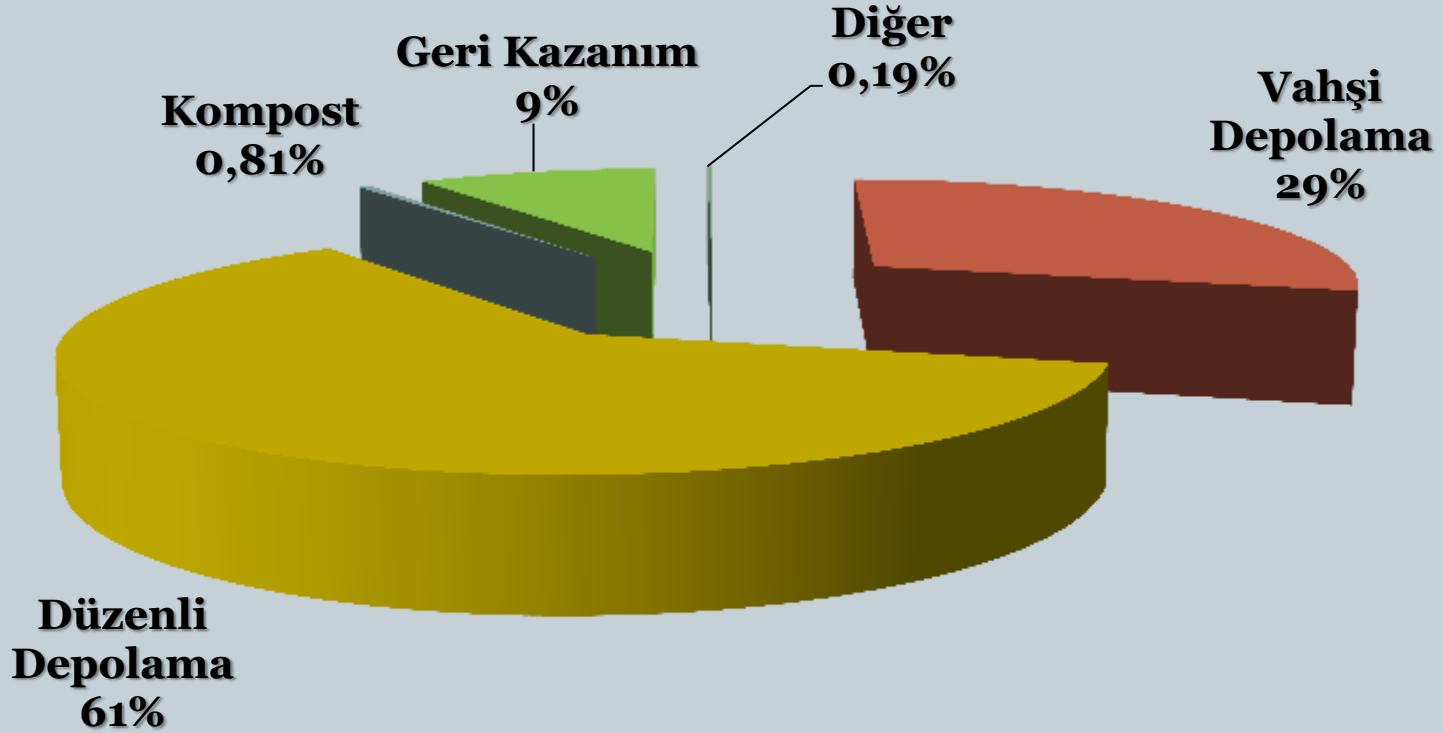

- Kamu Kurum/Kuruluşları
- Alışveriş Merkezleri
- Terminaller (Havaalanı, otogar, gar, liman)
- Eğitim Kurumları (Üniversiteler, okullar, enstitüler, yurtlar)
- Askeri Birlikler
- Sağlık kurumları (Hastaneler, aile sağlığı merkezleri...)
- Eğlence ve dinlenme tesisleri (Otel, restoran, eğlence merkezi vb.)
- 1000 ve üzeri çalışanı bulunan büyük sanayi tesisleri...

Kaynak: TÜİK

2016 Toplam Atık Miktarı : 31 583 000 ton
Yıllık 1 milyar TL ekonomik değer kaybediyoruz!

13

Sıfır Atık: İsrafın önlenmesi, oluşan atığın azaltılması, atıkların geri dönüştürülmesini kapsayan atık yönetim felsefesi olarak tanımlanan bir hedeftir. Bireysel yada kurumsal olarak uygulanabilmektedir.

- Sıfır Atık Uygulama Rehberi, binalardan kaynaklı atıkların tanımlanması, doğru şekilde sınıflandırılması, atıkların önlenmesi/azaltılması ve uygun şekillerde geri kazanımı/bertarafı için öncelikle, atık üreticilerine ve T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (ÇŞB) teşkilatına yol gösterici olması amacıyla hazırlanmıştır.

Bu rehber, Türkiye'deki binaların, kaynak kullanımlarını ve atık oluşumlarını azaltmak amacıyla düşük maliyetli önlemler almalarını ve kolay uygulanabilir prosedürler geliştirmelerini amaçlamaktadır.

Aynı zamanda su ve enerji tasarrufuna yönelik bilgileri de içermektedir. Rehber, uzun süreli, kapsamlı ve maliyetli uygulamalardan ziyade, **daha kolay uygulanabilir, pratik ve ekonomik yöntemler** sunmayı amaçlamaktadır.

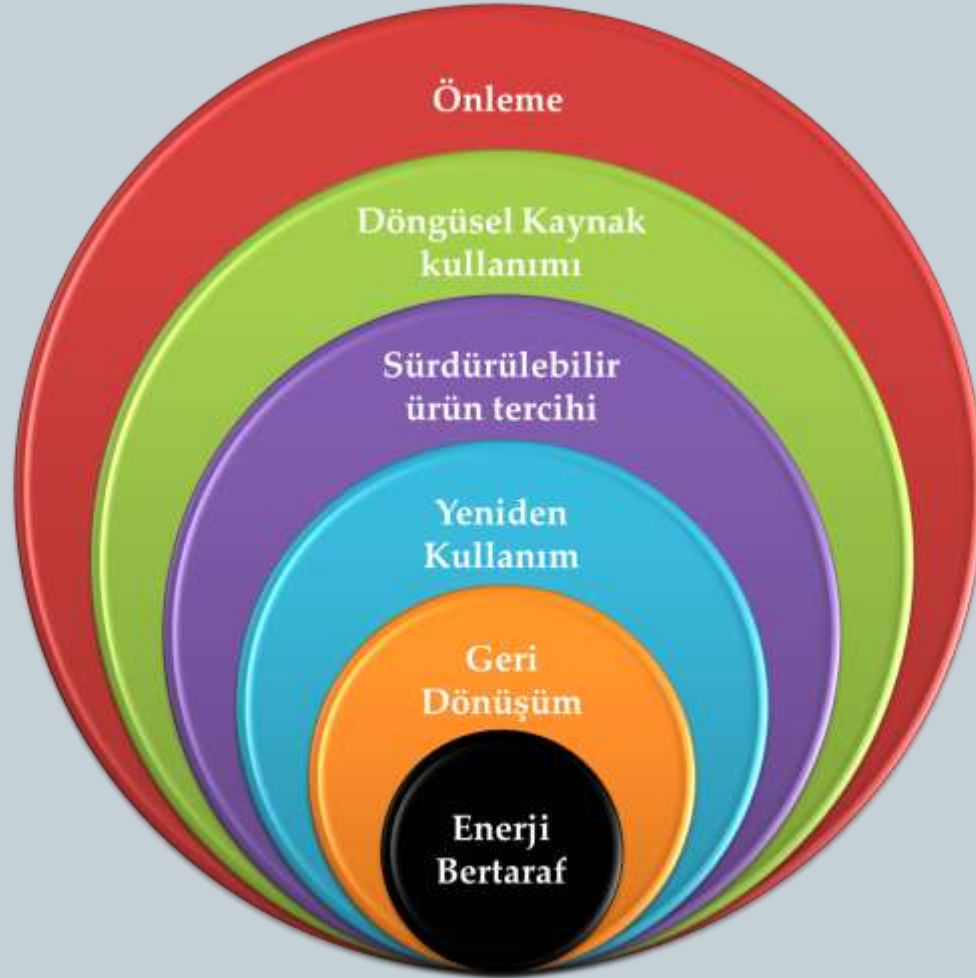
- Rehber, sıfır atık yaklaşımını uygulayacak kamu binalarına ve ticari işletmelere hitaben hazırlanmıştır.
- Rehber, iki bölümden oluşmaktadır:
- Birinci bölümde Sıfır Atık Uygulama Planı hakkında bilgiler verilmiş ve nasıl doldurulması gerektiği belirtilmiştir.
- Rehberin ikinci bölümünde, **“atık azaltımı ve malzeme tasarrufu”**, **“su ve atık su”**, **“enerji verimliliği”** başlıkları altında somut örnekler verilmiştir.

- Projenin web sayfası:

<http://sifiratik.csb.gov.tr>

Söz konusu web sitesine, sıfır atık sistemi ile ilgili genel bilgilerin yer aldığı Sıfır Atık El Kitapçığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığında yürütülen Sıfır Atık Projesi ile ilgili bilgilendirme sunumu, Sıfır Atık Uygulama Rehberi ve atıklarla ilgili faydalı bilgiler yüklenmiş olup web sayfası sürekli güncellenmektedir.

Kurumdaki sıfır atık yönetiminin etkin ve verimli bir şekilde uygulanmasından, sistemin kurulmasından, izlenmesinden sorumlu

Her kurumdan sıfır atık yönetimini yürütecek ve yönetecek **bir asil bir de yedek** odak noktası belirlenmelidir.

Odak noktaları kurumlarında '**Sıfır Atık Proje**' ekiplerini oluşturur.

ODAK NOKTASI NE İŞ YAPAR?

- Mevzuatta görev verilen sorumluluklar

İLK AŞAMA

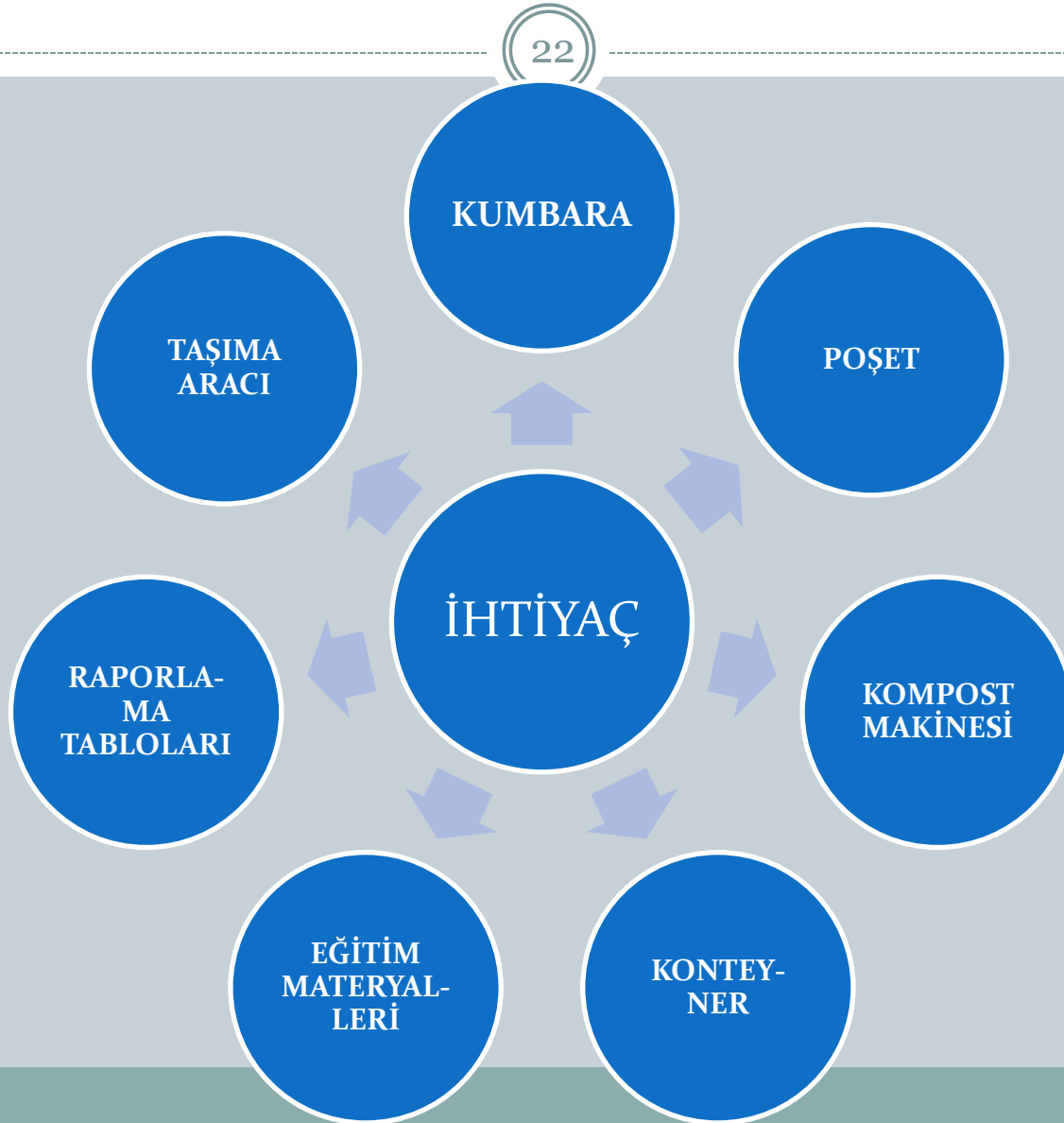
Belirleme

- Öncelikler
- Engeller
- Olası zorluklar

- Geri dönüşüm
- Atık önleme çalışmaları
- Kaynak verimliliği

İKİNCİ AŞAMA

22

Plastik Atıklar

Geri
Dönüşüm

Kağıt Atıklar

Geri
Dönüşüm

Cam Atıklar

Geri
Dönüşüm

Metal Atıklar

Geri
Dönüşüm

Atık Piller

Ülkemizde 9.000 ton/yıl piyasaya sürülen-%10 toplanan miktar.

Çevre ve insan sağlığına zarar verir - Ağır metaller içerir.

İçerisinde bulunan ekonomik değere sahip metallerin geri kazanımını yapılır.

Atık Floresan

Kırılarak içindeki cıva kontrol altına alınmaktadır.

Su Yönetimi

- Fotoselli musluk
- %70 oranında su tasarrufu sağlamaktadır.

Gri su

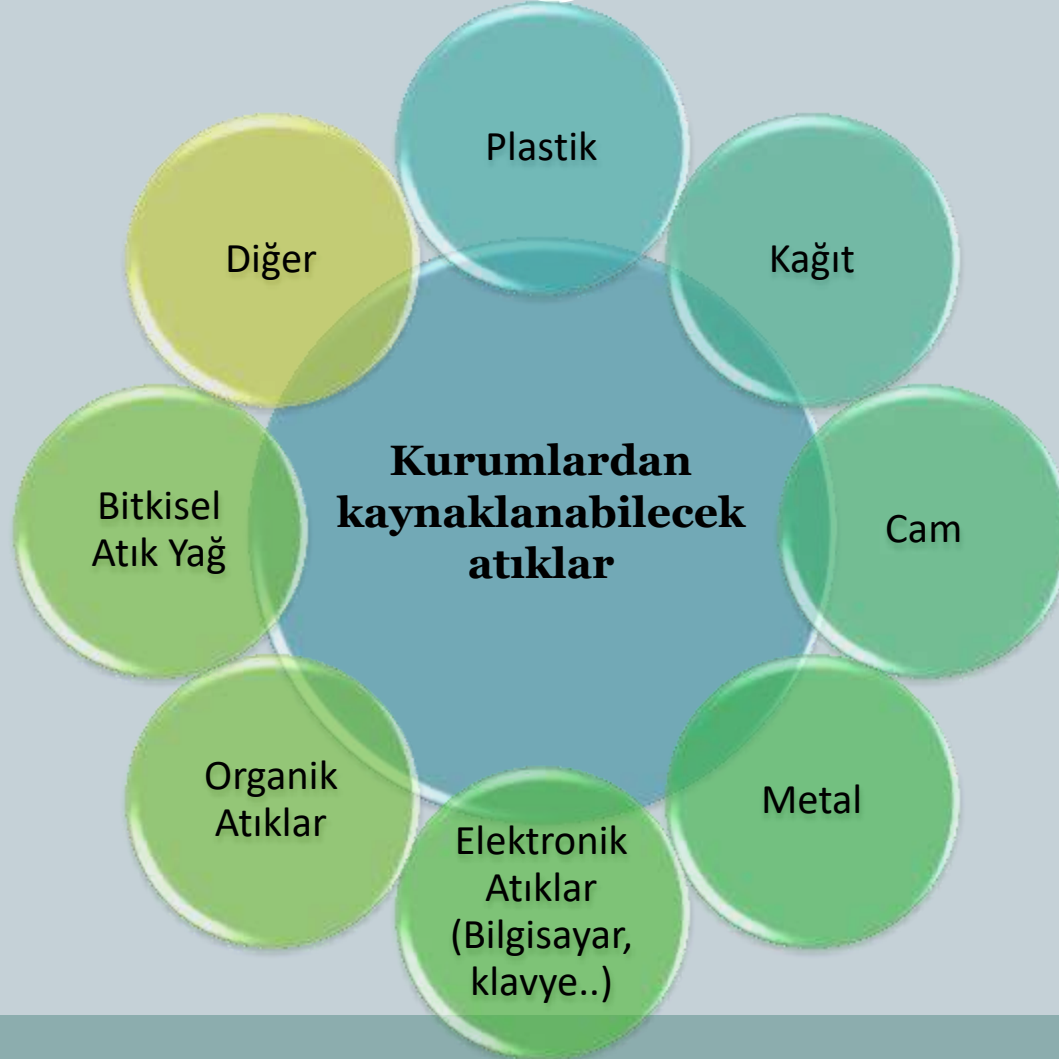
- Lavabolarda kullanılan suların toplanarak filtrasyon ve dezenfeksiyon işlemi sonrası rezervuarlara verilmesidir.
- 3000 kişilik kamu kurumunda gri su sayesinde ayda 200-300 m³ civarında su tasarrufu sağlanmaktadır.
- Yağmur suları toplanarak sulamada, araç yıkamada kullanılmaktadır.

2017 Ekim	Toplanan Miktar (kg)	Enerji tasarrufu (kwh)	Engellenen sera gazı miktarı (ton)	Tasarruf
Kağıt	57.418	235.414	10,2	976 Ağaç
Plastik	13.599	78.521	0,6	218 Varil petrol
Cam	3.022	127	0,1	3,6 ton hammadde
Metal	1.511	970	0,1	2,0 ton hammadde
Toplam	75.550	315.031	11,0	

Üzerinde bu işareti
gördüğünüz hiçbir
şey çöp değildir...

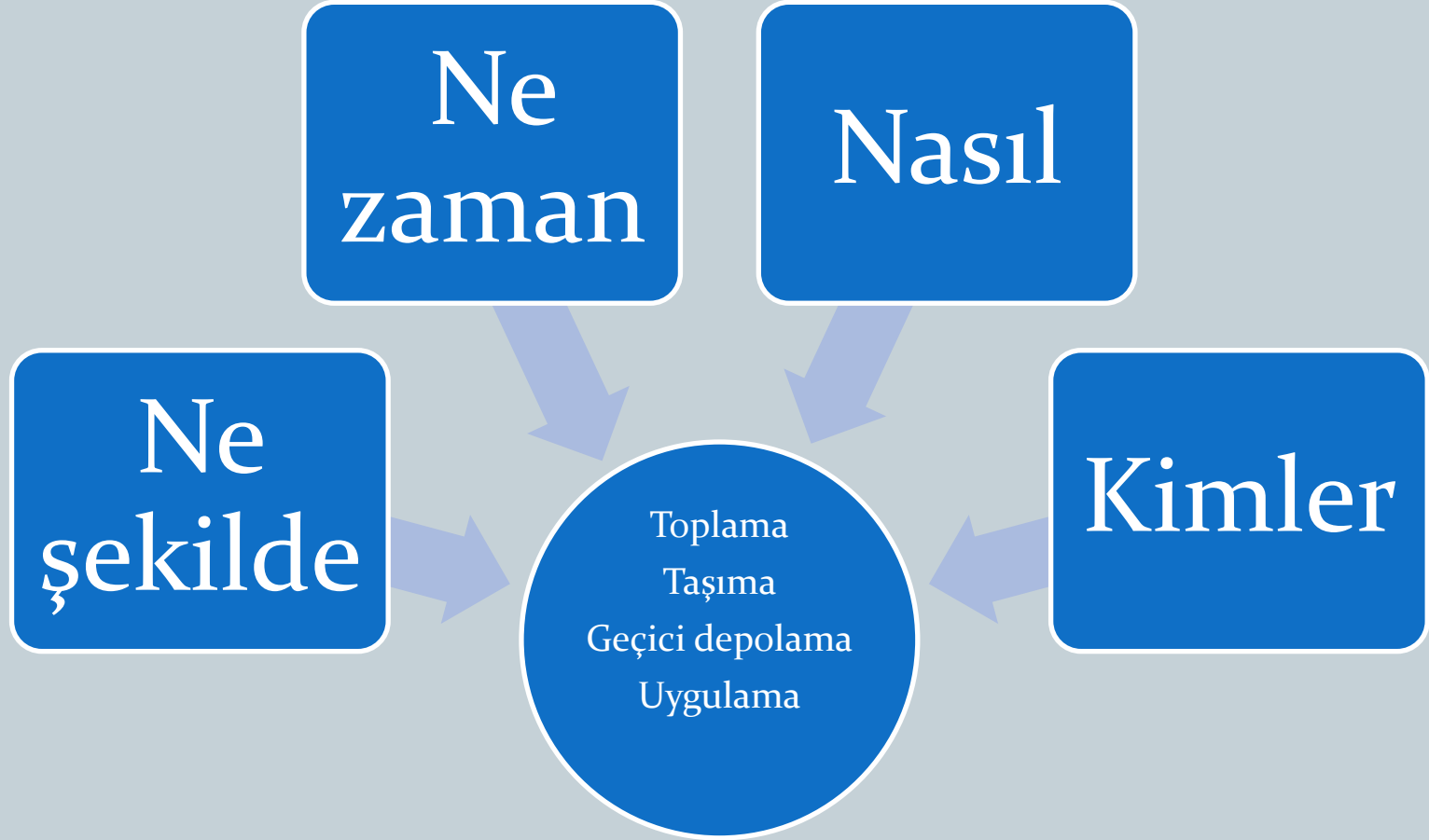
Dünyamız, evimiz

Dönüştürülebilir atıkların çöpe gitmesini önleyelim.

T.C. ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

"SIFIR ATIK PROJESİ"

SIFIR ATIK TALİMATNAMESİ

Sıfır Atık: İsrafın önlenmesini, kaynakların daha verimli kullanılmasını, oluşan atığın miktarının azaltılmasını, etkin toplama sisteminin kurulmasını, atıkların geri dönüştürülmesini kapsayan atık önleme yaklaşımı olarak tanımlanan bir hedeftir.

Ödek Noktası: Kurumdaki sıfır atık yönetiminin etkin ve verimli bir şekilde uygulanmasından, sistemin kurulmasından, izlenmesinden, bilgi akışının sağlanmasından sorumludur. (Bu kısımda, kurum/kuruluş/işletmede sıfır atık projesinin uygulanmasından sorumlu olan kişi ve/veya kişilerin adlarının ve iletişim bilgilerinin yer alması gerekmektedir.)

Atıkların, ilgili lisanslı/izinli atık bertaraf/geri kazanım firmalarına teslim edilmesi işlemi BİRİM ÖDEK NOKTASI tarafından tertiplenerek gerçekleştirilecektir.

KAYNAĞINDA AYIRMA VE BİRİKTİRME EKİPMANLARI SORUMLULARI tarafından her raporlama dönemi sonunda ekipmanların durum kontrolü yapılacaktır.

Oluşan Atıklar: (Bu kısımda, kurum/kuruluş/işletmede rutin olarak oluşan ve oluşabilecek türdeki atıkların adları yazılmalıdır. Planlama yapılmadan mevcut durumda birlikte uzun vadeli değişimler de düşünülmelidir.) Kağıt-karton atıklar, plastik atıklar, cam atıklar, metal atıklar, yemek artıkları, ekmeğe artıklar, organik atıklar, ahşap atıklar, tekstil atıklar, inel hacimli atıklar, elektronik atıklar, atık pil ve akümülatörler, bitkisel atık yağlar, madeni atık yağlar, ömrünü tamamlamış lastikler, tıbbi atıklar, tehlikeli atıklar, geri dönüşümü mümkün olmayan atıklardır.

Geçici Depolama: Kurum/kuruluş/işletmede oluşan atıkların kaynağında ayrı toplandıktan sonra ayrı yerlerde karıştırılmadan ilgili mevzuata uygun şekilde geçici depolanmalıdır.

Geçici Depolama Alanı: Zeminini beton vb., dışardan herhangi bir temasın olmayacağı, atık taşıma aracının kolay ulaşabileceği, uygun konteyner vb. materyaller kullanılarak geçici depolama işleminin

Şekil 2 Bakanlığımızca da uygulanan örnek renk skalası

Sıfır Atık Projesi kapsamında hazırlanan İşbu talimatname gereğince, atıkların kurum/kuruluş/işletme binası içerisinde ve kampüslerinde ayrı toplanarak geçici depolanması, ilgili lisanslı/izinli atık bertaraf/geri kazanım firmalarına geri kazanım/bertaraf amacıyla gönderilmesi, oluşan atıkların miktarlarına ilişkin kayıtların tutularak raporlama dönemlerinde raporlanması esastir. Proje kapsamında yapılacak çalışmalarda bu talimatname esas alınacaktır.

Adı Soyadı	Görevi	İletişim Bilgileri	İmza
Ayşe YILMAZ	Kurum Odak Noktası (Asil)	05...	
Ahmet ÇELİK	Kurum Odak Noktası (Yedek)	05...	
Ali ÖZTÜRK	Birim Odak Noktası	05...	
Mehmet YILDIRIM	Kat Sorumlusu - 1	05...	
Fatma DENİZ	Kat Sorumlusu - 2	05...	
Murat KORKMAZ	Bekim Onarım Sorumlusu	05...	

Geçici
depolama
alanının yeri
belirlenir

Tasarımı
yapılır

İnşaatı
tamamlanır

Depolama
konteynerleri
yerleştirilir

Tabelalar
asılır.

Kullanıma
hazır hale
getirilir

Müdürlüğümüze ait Ana Hizmet Binası ve Ek Hizmet Binalarında, ambalaj atıkları her katta bulunan kaynağında ayırma kutularında toplanmakta ve bu konuda Çevre İzin ve Lisans Belgesi bulunan bir firma tarafından haftalık olarak toplanmaktadır.

Müdürlüğümüz ana hizmet binasında bulunan yemekhane kaynaklı bitkisel atık yağlar Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği'ne uygun sızdırmaz plastik bidonda ve geçirimsiz zemin üzerinde geçici depolanmakta olup lisanslı bir firmanın yine lisanslı aracı ile periyodik olarak teslim alınmaktadır.

Bitkisel
Atık Yağ

Biyodizel

Müdürlüğümüze ait her iki hizmet binasında oluşan kullanım ömrü dolmuş yazıcı tonerleri, kartuşları ile flüoresan lambalar depoda ayrılan alanda geçici olarak depolanmaktadır.

Müdürlüğümüz hizmet binalarında yapılan tadilat çalışmalarında oluşan tehlikesiz atıklar Tehlikesiz Atık Toplama Ayırma Belgesi bulunan bir firmaya belirli periyotlarda sevk edilmektedir.

- Müdürlüğümüz faaliyetleri sonucu oluşan atık piller, her katta yer alan atık pil kutularında biriktirilmekte ve TAP Derneği'ne gönderilmektedir.
- Müdürlüğümüz ana hizmet binası laboratuvarında oluşan beton atıkları, çevre izni almış Hafriyat Toprağı İnşaat ve Yıkıntı Atıkları Geri Kazanım Tesisine sevk edilmektedir.

- 2018 yılı başında Müdürlüğümüzde çalışan tüm personele, Müdürlüğümüz faaliyetleri sonucu oluşan tüm atıkların kaynağında ayrı toplanması ve geri kazanımı ile geçici depolanmasında dikkat edilecek hususlar konusunda bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.
- Atık ekibi tarafından haftalık bazda her iki hizmet binasında da kontroller yapılarak aksayan noktalar da anında müdahale edilerek düzeltilmekte ve bu konu ile ilgili talimatname hazırlanmıştır.
- Ayrıca, Müdürlüğümüzde oluşan tüm atıkların envanter bilgileri de tutularak bu sayede ülke ekonomisine sağlanan katkı da yaklaşık olarak hesaplanacaktır.

- ~~Kurum amirlerinin proje hakkında bilgilendirilmesi (07/02/2018)~~
- ~~Kurum Odak Noktalarının belirlenmesi (19/02/2018)~~
- ~~Kurumlara belirlenen odak noktalarına Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından eğitim verilmesi (26/02/2018)~~
- Kurumlarda mevcut durumda oluşan atık tür ve yaklaşık miktarlarının belirlenmesi
- Atıkların kaynakta ayrı toplanması ve geçici depolanması amacıyla ihtiyaçların (toplama ekipmanı, depolama alanı vb.) belirlenmesi

- Kurumlar tarafından Proje Talimatnamesi' nin hazırlanması
- Kurum bazında atıkların kaynağında ayrılarak toplanmaya başlanması(12/03/2018)
- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü teknik ekiplerince Kurum ziyaretleri yapılarak projenin verimliliğinin değerlendirilmesi (Mart-Haziran/2018)
- Altı aylık periyotlarda, Kurum bünyesinde oluşan atıkların envanterinin Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne iletilmesi

(12/03/2018 - 30/06/2018 arası 15/07/2018 tarihine kadar)

(01/07/2018 - 31/12/2018 arası 15/01/2019 tarihine kadar)

Arz ederim.